

Sam preko oceana

Cilj: Chagos!

2. februarja je bosanski skiper Senad Švraka izplul iz tajskih voda, sam preko Indijskega oceana. Sam sebi je zaželel mirno morje in ugoden veter ter izginil z Valovih strani. Šest mesecev nismo imeli nikakršnih novic od Senada in potem se nam je končno javil iz otoka Mayotte blizu Madagaskarja, rekoč: »jedva sam izvukao živu glavu«! Kako je potekala plovba in ali je Alea uspešno obplula nevarni Cap d'Ambre (mali Rt Horn) na severu Madagaskarja, si lahko preberete na naslednjih straneh.

tekst Senad Švraka / foto Senad Švraka

Ko sem kot mulec bral o podobnih podvigih Šterka, Šuterja, Moitessiera, Slocuma in drugih, se mi je to zdelo fantastično! Pluješ sam po svetu, svoboden kot ptica in nihče te ne gnjavi. Obstaja sploh kaj lepšega? V dveh sezonah, preživetih v Sredozemlju, zlasti pa na Jadranu, kjer so me obiskovali prijatelji in sidrišče nikoli ni bilo daleč, pluti sam ni bila težava, saj sem bil redko res sam. Plovba po oddaljenih in pustih krajih pa je nekaj povsem drugega. Med lanskoletno plovbo od Turčije do Tajske sem prišel do zaključka, da je plovba veliko prijetnejša in predvsem varnejša v družbi, saj imaš tako vedno nekoga, s katerim lahko deliš dobro in slabo. Težava pa je v tem, da ne moreš vkrcati kar nekoga. Težko je namreč najti dobro posadko, ki se je sposobna prilagoditi življenju na omejenem prostoru majhne jadrnice, kjer se pogosto nimaš kam umakniti.

Po šestih mesecih na Tajskem se je moje iskanje primerne člana posadke neuspešno zaključilo in usoda je hotela, da se na plovbo preko Indijskega oceana Barba22 odpravi sam.

Na oceanu

Opisati prečkanje oceana je precej težko. Lahko bi sicer prepisal nekaj strani iz ladijskega dnevnika, ampak to se mi je zdelo precej neprimerno. Sam prepluti ocean na majhni jadrnici je svojevrsten podvig, zato bi za resnejše literarno delo potreboval nekaj več kot le prešte-

vanje pojedene konzerve in štetje datumov. Nekaj pa drži kot pribito. Za takšno plovbo je treba biti psihično dobro pripravljen. To je enako pomembno kot to, da si zagotovimo dovolj zaloge hrane, vode in goriva. Alea nima niti kratkovalovnega radia niti satelitskega telefona, zato sem bil med plovbo preko oceana povsem odrezan od sveta. To

Na ekvatorju: GPS is magic :-)

mi je bilo všeč. Počutil sem se kot naslednik Kolumba, Magellana in podobnih starih pomorščakov, le s to razliko, da sem jaz le imel GPS, ki mi je vsaj pokazal, kje sem. Seveda ob predpostavki, da GPS deluje in da sem imel dovolj elektrike.

Dejansko je bilo moje življenje odvisno od dveh inštrumentov; GPS sprejemnika in avtopilota. Je noro, da svoje življenje položiš v roke elektronskim napravam? Na krovu sem imel tri GPS sprejemnike in dva avtopilota. Glavni avtopilot, ki je bil star 16 let in mi je dobro služil v Sredozemlju, Rdečem morju in na prvem prečkanju Indijskega oceana, se je na povratku pokvaril vsega tri ure po izplutju iz Tajske. Tako sem se moral odločiti, ali naj se obrnem nazaj proti Tajski ali naj nadaljujem plovo z rezervnim avtopilotom, ki je bil domala nov in je imel za seboj le tri dni delovanja v Rdečem morju, tretji dan pa se je pokvaril! Strgal pa se je tudi mali prenosni jermen, ki sem ga zamenjal na Tajskem, ampak mi je jasno, da se na ta avtopilot ne morem zanesti in da bom v primeru močnega vetra ali slabega vremena moral sedeti za krmilom.

Barba22 ne bi bil Barba22, če bi se vselej odločal „pametno in razumno“. Pametno in razumno bi bilo vrniti se na Tajsko in popraviti ali kupiti nov avtopilot, da ne govorim, da bi bilo pametneje kot pluti sam po širnih oceanih sedeti doma pred televizijo. Tako sem se „nerazumno“ odločil nadaljevati plovo, saj sem pričakoval, da me bo do Maldivov spremljalo lepo vreme in mirno morje, poleg tega pa sem imel namen tri mesece preživeti na Čagosu. Tam bi verjetno imel priložnost popraviti pokvarjeni avtopilot in če ne, bi od Čagosa do Madagaskarja imel bočni veter, tako da ne bi bilo težav pri „mehanskemu“ avtopilotu, da bi jadrnica približno držala smer. Takšen je bil moj tok misli, zato sem predvideval, da je bilo tveganje, kateremu sem se izpostavil, relativno majhno.

Sidro sem dvignil že zgodaj zjutraj, da se še pred mrakom odmaknem dovolj daleč od obale. To pa zato, da mi ponoči ni treba voziti slaloma med ribiškimi ladjami. Načrt je deloval in ko se je zmračilo, sem bil že daleč na odprtem morju. Tri dni pozneje sem prečkal Sombbrero Channel v Andamanskem otočju in brez zadrževanja nadaljeval plovo preko Bengalskega zaliva. V ožini, ki je dovolj široka, da se obali komaj vidita, je bilo nekaj tokov in nenavadnega mrtvega morja, vsepovsod pa je bilo veliko plavajočih bambusovih vej. Ko je bilo to za menoj, se je morje malce umirilo, veter pa se je okreplil. Plul sem vzdolž sedme stopinje severne širine zato, da sem ostal daleč stran od trgovskih ladij, ki južno od Šrilanke plujejo iz Singapurja proti Črnemu morju.

V osmih dneh sem preplul 800 milj in v tem času videl samo eno ladjo, kar pa sicer ne pomeni, da ni bilo drugih, ki so morda plule mimo, medtem ko sem jaz spal. S takšnimi vprašanji se pač ne obremenjujem. Večerjam ob sončnem zahodu, da izkoristim dnevno svetlobo in ne trošim energije, ko pa se zmračí, pogledujem proti nebu, vse dokler me od zivanja ne nebo ne začne boleti vrat. Takrat se odpravim v podpalubje in zaspiš. Spal sem kot dojenček, približno dvakrat na noč pa sem se zbudil, preveril horizont in legel nazaj. Poskušal sem se držati pravila, da sem spal ponoči, saj je bilo podnevi prevroče za to „opravilo“.

200 milj vzhodno od Šrilanke sem obrnil proti jugu, s tem presekal trgovske poti pod pravim kotom in se spustil do 3°45' severne širine, kjer me je veter pustil na cedilu. Šrilanko sem želel obpluti daleč stran, ker sem se hotel izogniti srečanju z ribiškimi ladjami. Dva dneva sem »plutal« v brezvetrju, tok pa me je rahlo odnašal proti zahodu.

14. februarja je Alea preplula samo 30 milj, pa še to izključno zaradi toka. To je bil najslabši rezultat v dvajsetdnevni plovi. Vreme je bilo stabilno, zato me dan ali dva več preživeta na morju nista motila. Dolgčas sem preganjal s branjem romana Margaret Atwood „Oryx and Crake“, fikcijo o zadnjem človeku na Zemlji, s čimer sem se sam sredi oceana zlahka poistovetil.

Po treh dneh »plutanja« po lahkem vetriču sem ob enajstih zagle dal ribiško ladjo, ki mi sledi. Zagnal sem motor, da malo pospešim, ampak veter je bil šibek, zato nisem uspel preseči petih vozlov in so me zasledovalci po enournem pregonu naposled le dohiteli. Ko so bili od Alee oddaljeni le kakšnih sto metrov, so začeli vpiti in dajati znake, naj upočasnim. Nisem se več mogel pretvarjati, da jih ne vidim, zato sem upočasnil in jih začel snemati z videokamero, v upanju, da

zgoraj: Ali obroč okrog sonca napoveduje nevihto?

sredina: Na zahod, na zahod, samo na zahod...

spodaj: Pogled na otok Gan in Aleo z vrha jambora jadrnice Eclipse.

bodo odšli. Na moje presenečenje so tudi oni izvlekli fotoaparate in me začeli fotografirati. Očitno sem bil za njih nekakšna atrakcija ... Smehljaj sem se jim, jim poziral za fotografije in mahal, oni pa meni nazaj. Videti so bili zelo prijateljsko razpoloženi, ampak, kdo bi vedel, kaj imajo za bregom. Ponudili so mi ribe in kokosove orehe, kar sem prijazno odklonil, saj sem imel polno zalogo. Peterici, kolikor sem jih našel na palubi, sem v plastični vrečki podal štiri pločevinke piva. Pri manevriranju so bili zelo previdni, da niso udarili ob Aleo. Upal sem, da se bodo skregali zaradi piva in me pustili pri miru. Malce pozneje smo nadaljevali vsak svojo pot, slovo pa je spremljalo mahanje in široki nasmehi.

Južno od Šrilanke sta pred desetimi leti nemško jadrnico Muggler napadli dve ribiški ladji, vendar niso vedeli, s kom so imeli opravka. Richard, skiper Mugglerja je imel na krovu „šmajser“ in ni okleval ter se s strelji v zrak osvobodil napadalcev.

Vesela družba na odprtem morju.

Jaz nisem imel nikakršnega orožja na barki. Plul sem ponoči, brez navigacijskih luči, izogibal sem se prometnim potem. Pluti sam je tvegano in prej ali slej te doleti kakšna nesreča.

21. februarja, ob devetih zjutraj, je Alea »presekala« ekvator na 73°49' vzhodne dolžine. Ker sem bil sam, se nisem polil z morsko vodo ali brcal v zadnjico, kot je to običajni obred za vse, ki prvič prečkajo ekvator. Nekaj ur pozneje sem po devetnajstih dneh na oceanu spustil sidro v zavetrju maldivskega otoka Fua Mulaku. Bil sem utrujen in hotel sem preživeti mirno noč, varno na sidru. Ekvator je namišljena črta, ampak je bilo čutiti - morda le naključno - podnebno spremembo. Takoj, ko sem prešel na južno poloblo, sem naletel na občutno bolj nemirno morje. Alea je majhna, lahka barka in po kratkih valovih nemirno poskakuje, zaradi česar je precej neudobno plovilo, zlasti v slabem vetru.

Naslednji dan, ob šestih zjutraj, sem nadaljeval pot in se približno okoli poldne znašel na vhodu v laguno atola Adu - najjužnejšega atola maldivskega arhipelaga. Vstop v laguno koralnega otoka je vedno vznemirljivo doživetje. Tudi če je prehod širok ter so karte natančne in GPS točke natančno vnesene, so tokovi lahko zelo močni, motor lahko odpove in veter »crkne«. Tako se prijetna plovba za nekaj minut lahko spremeni v boj za življenje. Močno srce oceana nikoli ne neha

Zaloge vitaminov (zgoraj). Ribiška ladja s Šrilanke (spodaj).

biti. Dolgi oceanski valovi se dan in noč lomijo na grebenu, ki obkroža prehod s takšno silo, da bi Aleo v primeru brodoloma v nekaj urah povsem odplaknilo. Z nizke palube jadrnice je težko opazovati linije grebenov in prehode med njimi, zato sem pogosto plezal na bum, še boljše pa bi bilo, da bi imel lestev na jambor. „Ko bom kupil novo jadrnico, bo ta imela električno izplakljivo stranišče in stopnice na jamboru,“ sanjarim. V plitvi vodi na vhodu v laguno se valovi dvigajo, jaz pa se z eno roko krčevito držim za jambor, z drugo pa pritiskam daljnogled na oči in skušam ločiti dve vrsti pen, ki sta videti kot ena; prehod mora biti nekje med njima. Izkazalo se je, da sem priplul preveč severno in moram popraviti smer malce bolj južno, da bi se izognil severnega grebena. Kot čarobno se prehod odpira pred premcem Alee. Uro pozneje sem spustil sidro v majhni lučici na otočku Gan in zabeležil v ladijski dnevnik:

Položaj: 00°41,16 jug; 073°08,63 vzhod.

Log: 1.723 milj.

Premagal pol Indijskega oceana

Priplul sem v petek popoldne. Petek je tukaj dela prost dan, zato na moje klice preko VHF postaje nihče ni odgovoril. Na Maldivih je treba počakati, da se predstavniki oblasti vkrcajo na plovilo. Pred njihovim obiskom se je prepovedano izkrcati, zato sem dvignil rumeno zastavico in čakal. Peterka - kapitanija, policija, carina, obalna straža in zdravnik - je prišla šele popoldne naslednji dan. Bili so zelo vljudni in se nemudoma opravičili, ker sem jih moral tako dolgo čakati. Dan prej je bil na obisku v Ganu predsednik republike, zato so imeli veliko dela. Izpolnili smo vse formularje, jih okrasili z dvajsetimi pečati, popili čaj ter malce pokramljali.

V Ganu sem ostal deset dni. Ko sem se malce spočil od plovbe, sem se lotil iskanja dodatnih zalog hrane ter svežega sadja in zelenjave. Kupil sem veliko zelenih banan, papaj, kumar in limon. Skratka tistega, za kar sem upal, da se ne bo pokvarilo prehitro. In seveda 10 kg čebule. Pripravljal sem se na trimesečno bivanje v nenaseljenem arhipelagu Čagosa, potem pa je bilo treba računati na še eno daljšo oceansko plovbo do Madagaskarja. Seveda je nemogoče shraniti sveže zaloge za toliko časa vnaprej, ampak čim več, tem bolje. Z lastnikom trgovine sem se dogovoril, da pridem po hrano dan pred izplutjem.

Formalnosti ob odhodu so mnogo bolj zapletene, kot tiste ob prihodu, saj je treba obiskati razne urade, nekatere celo večkrat in v trgovski luki na blagajni plačati deset rufijev - to sta približno dva dolarja. Pa naj še kdo reče, da so Maldivi dragi!

Plovba od atola Adu do Čagosa je dolga vsega tri dni plovbe. Obisk Čagosa je bil osnovni cilj in vrhunec moje plovbe po Indijskem oceanu. Toliko truda, priprav, toliko sanj in toliko upanja je bilo vloženo v to potovanje. Bo Čagos izpolnil moja pričakovanja? Na izhodu iz lagune atola Adu je bilo spet burno, ko je Alea prehajala ožino, polno bučajočih valov. Še tri dni, še samo tri dni ...

(Zaradi uničenja zunanega trdega diska, na katerem so bile shranjene fotografije iz Gana, se moram bralcem Vala opravičiti, ker so prikrajšani za fotografije s tega področja. Posnetke je v nizki ločljivosti vseeno mogoče videti na moji spletni strani: www.barba22.ba) □

